

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 596-1913)

Originalt emne

Aarhus Haandværkerforening

Foreninger

Handelsforeninger

Uddrag fra byrådsmødet den 12. marts 1914 - side 8

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 596-1913)

Andragende fra Frederiksbjerg Handels- og Industriforening og Aarhus Haandværkerforening om at Byraadet snarest vil foranledige oprettet en vestlig Sidelinie til Sporvejstruten.

Møller vilde finde det meget rart, om Byraadet kunde foranledige, at Sporvejselskabet oprettede en vestlig Linie, men ansaa det for umuligt for Byraadet at udrette noget i saa Henseende. For et Par Aar siden havde man udarbejdet ikke mindre end 3 Forslag til Udvidelse af Sporvejen, og Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse havde forhandlet med Selskabets Bestyrelse derom, men uden at opnaa noget Resultat. Saa længe Banegaardsforholdene ikke var i Orden, var det da ogsaa ret naturligt, at Selskabet ikke gik med til nogen større Udvidelse. Skulde Selskabet imidlertid gaa med dertil, vilde det sikkert forlange Ekvivalent paa en eller anden Maade,

f. Eks. en Forlængelse af Koncessionen. Naar Banegaardsforholdene var ordnede, kunde man derimod nok vente Resultat af en Forhandling med Selskabet, men i Øjeblikket naaede man næppe længere end ved sidste Forhandling. Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse vilde derfor henstille, at Sagen for Øjeblikket blev henlagt.

Mikael Johansen saa ingen Grund til at henlægge Sagen, men fandt det meget naturligt at rette en Henvendelse til Selskabet om at udvide Sporvejsnettet. Det var i høj Grad beklageligt, at Byraadet i sin Tid havde givet Selskabet Koncessionen saaledes, at Byraadet var uden Indflydelse paa, om Linien skulde forlænges, og om der skulde anlægges Sidelinier. Og det var ligeledes meget beklageligt, at man i 1909 havde givet Selskabet Lov til saa hurtigt at amortisere Anskaffelsesomkostningerne for Udvidelsen af Materiel i Anledning af Udstillingen. Det syntes desværre at være saaledes, at Byraadets 2 Repræsentanter i Selskabets Bestyrelse intet kunne udrette, og at Aarhus Privatbank med Held skulde kunne modsætte sig enhver Udvidelse. Da Sporvejen blev anlagt, hed det sig, at det var for at fremme Turistlivet og af Hensyn til Borgernes Tarv, men nu saa man, at det kun var, for at Aktionæerne kunde faa saa stor Dividende som muligt. Taleren foreslog, at Byraadet sluttede sig til de 2 Foreningers Andragende og anmodede Selskabet om at forhandle med Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse baade om en vestlig Linie og en Linie til Varna. Skulde man vente, til Banegaardsforholdene blev ordnede, kom man vist til at vente længe.

Møller oplyste, at Selskabets Bestyrelse, da man et Par Aar siden forhandlede med den, havde sagt, at der ikke blev nogen Udvidelse, saa længe man ikke vidste, hvorledes Banegaardsforholdene blev ordnede. Det var givet, at hele Byen var stærkt interesseret i, at der blev anlagt en vestlig Linie, men der var utvivlsomt ingen Mulighed for at opnaa noget i saa Henseende for Øjeblikket. Aktionæerne vilde sikkert se paa deres egne Interesser mere end paa Byens, og der var ikke noget at sige til, at Selskabet gav 6 % i Udbytte, naar Nationalbankens Rente det af sidste Aar havde været 6 %. Hvis Selskabet ikke havde faaet Tilladelse til hurtig Afvikling, vilde det næppe have anskaffet det store Materiel i Anledning af Landsudstillingen.

Jakob Jensen bemærkede, at det i 1909 var nødvendigt at stille Selskabet saaledes, at det kunde paatage sig Trafikken. Hr. Mikael Johansen havde vist ogsaa den Gang været med til at tillade den hurtige Amortisation. I hvert Fald mindedes Taleren ikke, at Hr. Mikael Johansen havde protesteret der imod. Noget andet var, at Selskabet vist afskrev noget stærkere end tilladt efter Kontrakten. Dette Forhold vilde Taleren bede Byraadets 2 Repræsentanter i Selskabets Bestyrelse om at undersøge. Naar Folk startede et Aktieselskab, var det for at tjene Penge, saa det skulde have været Taleren kært, om Højre i Byraadet i sin Tid sammen med Taleren og hans Partifæller havde stemt imod at give Koncessionen. Socialdemokraterne havde den Gang holdt paa, at Sporvejen skulde være

kommunal, og var det blevet vedtaget, kunde man have udvidet Linien, naar man fandt Tiden inde dertil. Nu var Forholdet derimod saaledes, at man nok kunde forlange en Udvidelse, men man fik intet ud deraf, fordi Aktionærerne næppe vilde afgive noget af deres Udbytte. Taleren vilde imidlertid opfordre Hr. Mikael Johansen, der jo selv var Aktionær, til at rejse en Bevægelse blandt Aktionærerne for, at Sagen blev taget op. Byens Borgere havde ingen Interesse af, at Selskabet fik Koncessionen forlænget, saa Taleren vilde haabe, at Hr. Mikael Johansen vilde arbejde for, at Linien hurtigst muligt blev Kommunens Ejendom. Taleren kunde tænke sig, at man i Stedet for at forhandle med Selskabet om Anlæg af ny Linier, forhandlede med det om, at Kommunen overtog Linien allerede nu. Finansielt set kunde man meget vel magte Sagen. Hvis Aktionærerne ikke fik mere end 6 %, og altsaa ikke tjente noget gennem den meget stærke Afskrivning, kunde de let anbringe deres Penge andre Steder med lige saa stort Udbytte.

Mikael Johansen kunde ikke tro, at det skulde være ørkesløst at forhandle med Selskabet om Udvidelse af Spor vejsnettet. Taleren havde i 1909 været stærkt imod at tillade Selskabet den korte Afviklingstid. Efter Overenskomsten skulde Selskabet dele Udbyttet med Kommunen, naar naar Foretagendet gav mere end 6 %, men der blev øjensynlig lagt an paa, at Kommunen fik saa lidt Udbytte som muligt. Taleren skulde tage meget fejl, om Hr. Jakob Jensen ikke selv i 1909 havde holdt paa, at der skulde en længere Afviklingstid til. Taleren skulde gerne møde paa Selskabets Generalforsamling og tale Byens Sag, men det Par Aktier, han ejede, gav ham ikke megen Betydning overfor de store Aktionærer. Derimod vilde det have mere Betydning, om Byraadet krævede Udvidelsen.

Jakob Jensen foreslog, at Udvalget, hvis Sagen skulde tilbage til det, fik Bemyndigelse til at spørge Selskabet, om det vilde forhandle paa Grundlag af, at Kommunen overtog Sporvejen.

Formanden kunde i alt væsentligt slutte sig til, hvad de Herrer Møller og Jakob Jensen havde udtalt. Det havde vist sig at være meget rigtigt, at Selskabet som Betingelse for Udvidelsen i 1909 stillede Forlangende om Tilladelse til hurtig Amortisation, idet det i 1909 anskaffede Materiel næsten ikke havde været i Brug siden og ikke havde kunnet sælges. Taleren forstod ikke de gentagne Begæringer om ny Linier, for naar man erindrede sig Byens langstrakte Form, maatte det staa klart, at ny Linier maatte komme til at løbe parallelt med den oprindelige Linie, hvilket vilde sige, at Selskabet ved Anlæg af ny Linier kom til at konkurrere med sig selv.

Møller kunde ikke gaa med til kommunal Drift, fordi han mente, at den vilde blive for dyr. Nu saa man, hvad de 2 Foreninger ønskede, men overtog Kommunen selv Sporvejen, vilde der komme Anmodning paa Anmodning, og det vilde blive meget vanskeligt at opfylde alle de Ønsker. Naar dertil kom, at Selskabet nu vilde forlange en meget høj Pris, kunde Taleren ikke finde det klogt selv at overtage Linien.

Mikael Johansen vilde ikke med til nu at lade Kommunen overtage Sporvejen.

Forslaget derom var sikkert ogsaa kun stillet for at komme uden om Spørgsmaalet om at udvide Linien. Taleren forstod stadig ikke, hvorfor man ikke vilde være med til at rette den omtalte Henvendelse til Selskabet.

Jakob Jensen gjorde gældende, at hvis man kom til Rette med Selskabet om selv at overtage Sporvejen, saa kunde man lægge ny Linier, hvor man vilde. Taleren kunde ikke gaa med til at imødekomme alle mulige Anmodninger om ny Linier, hvis Kommunen selv ejede Sporvejen, idet han ikke vilde gaa med til nogen ufornuftig Foranstaltning.

Mikael Johansen stillede Forslag om, at Skrivelsen fra de 2 Foreninger blev sendt til Selskabet med Byraadets Anbefaling.

Det vedtoges at tilstille Sporvejsselskabet Andragendet med Byraadets Anbefaling.

